

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurum Sapientvm, Sive Ars, Sine Scelere, & cum virtute,
ditescendi**

Masen, Jacob

Coloniae Ubiorum, 1661

Quæstio. I. Quid sint divitiæ, & quanti faciendæ illæ, quæ superfluæ sunt,
quanti necessariæ

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55377)

commodum, atque æternæ salutis periculum
quæ trado accepturus es. Ille enim *servus qui
cognovit voluntatem Domini sui, & non præ-
paravit, & non fecit secundum voluntatem e-
jus, vapulabit multis.* (a) Ethnicorū hominū
testimonia consulto nonnunquam adhibui,
ut intelligeres, quam conformia rationi tra-
derentur, cum alia his lux nulla affulserit.

a Luc. 12. 47.

Q U Æ S T I O. I.

*Quid sint divitiae, & quanti faciendæ illæ, quæ
superflua sunt, quanti necessaria*

Respondet Sapientissimus mortalium. *Di-
vitiæ nihil esse* (a) *duxi.* Itane vero? Quis
hoc satis credat etiam Salomoni, præsertim,
cum ejusdem alibi pronuntiatum sit. *Pecunia
obediunt omnia?* (b) Ergone nihil ille sit auri
splendor, purpuræ nitor, gemmarum fulgor,
quo tot oculi tenentur, tot capiuntur animi?
Igitur falsus ille vates, qui cecinit,

— *Vxerem cum dote, fidemque & amicos,
Et genus & formam, Regina Pecunia donat*
Enimvero nimis experimur certum esse
quod alius.

*In pretio pretium nunc est, dat census honores
Census amicitias. Pauper ubiq; jacet.* (d)

Nun-

a Sap. 7. 8. b Eccl. 10. 19. c Horat. d Ovid.

Nunquid & ipse Sapiens fallitur cum inquit, Divitia addunt amicos plurimos, à paupere autem, & hi quos habuit, separantur: multi colunt personam potentis, & amici sunt dona tribuentis. (a) Dives locutus est & omnes tacuerunt, & verbum illius usque ad nubes perducent: pauper locutus est, & dicunt, quis est hic (b) Unde hæc rerum pretia? amicitia? vincula? honor & observantia? tanta loquendi autoritas, ac sermonis dignitas in despectis cetera hominibus? Audiamus Bionem. Quæ admodum vilia Deum marsupia etsi nullius pretij fuerint, tanti tamen aestimantur, quantum in se numismatis continent; ita divites etiam homines, vani & nihili, bonorum, qua possident aestimatione ac pretio fruuntur. (c) Constat tamen sibi Salomon, atque alibi non minus aperte divitem improbum his verbis arguit. Est quasi dives cum nihil habeat (d) Nimirum illam optimi parentis David lectionem non ignorabat. Substantia mea tanquam nihilum ante te. (e) Ita sentiunt potentissimi illi Reges, tot opum possessores, tot regnorum Domini. Ille inprimis Sapientiæ Divinæ humanæq; Princeps, qui magnificatus est super omnes Reges terra divitiis f quid pau-

A 2

CO-

a Prov 19. 46. b Eccl. 13. 28. c Stob. ser. 89.
d Prov. 13. 7. c Ps. 38. 6. f 2. Paral. 9.

eorum bonorum heres, quid parvæ molis censusque possessor, quid angusti ærarij dispensator Regulas de suis statuet opibus, si tanti Reges Cræso quovis opulentiores, nihil se possedisse existiment? Interroga illum divitijs affluentem, elatumque regni potentia Nabuchodonosorem, quid divitem ac potentem hominem esse censeat? omnes (demisse agnoscit) *habitatores terra apud eum in nihilum reputati sunt.* (f) Interroga Balthasarem; regias inter epulas, inter convivias & optimates templi opibus, vanâ ostentatione abutentem, quanti Superis, & ipse, & opulentus ille apparatus fuerit? cuius ponderis ac momenti? respondebit fatalis Scripturæ interpretæ Daniel, Thecel. *Appēsus es in statera & inventus es minus habens.* (a) Interroga illum denique Sybaritam inter congestas opes molliter acquiescentem, sibi que hisce verbis stultè blandientem. *Anima, habes multa bona posita in annos plurimos, requiesce, comede, bibe, epulare. Dixit autem illi Deus, stulte hac nocte repetent animam tuam, & quæ parasti cuius erunt? Sic est qui sibi thesaurizat & non est in Deum Dives.* (b) Nimirum: *Dormierunt somnum suum omnes viri divitiarum, & nihil in ve-*

(f) Dan. 32, (a) Dan. 5. 27. (b) Luc. 12. 19.

invenereunt in manibus suis. (a) Neque adeo hæc nova videbuntur, si ad veram rationis lancem expendantur. In quem obsecro vitæ usum aurum gemmæque? cui bono, si opinionem hominum sustuleris? Signatum olim de pecudibus corium pecuniæ, & nomen, & pretium dedit. Par illi cum auro facultas, minor hominum aviditas, necessitatis magis, quam luxus avaritiæque inventum. Nihil igitur à corio aurum, nisi sola hominum æstimatione mutatâ differt. Fuere, ac fortè etiamnum sunt homines, quales Ortelius celeberrimus Geographus vidisse se memorat, (b) qui mortuorum ossibus pecuniæ loco uterentur. Forte ut meminissent, hoc tanquam viatico instructos, per vitam sese ad mortis ostia contendere. Similis hæc pecunia illi Semiramidis thesauro, quem moriens ad sepulcrum transtulit. Suo hæc monumento inscribi voluit. (c) *Quisquis Regum pecunia eguerit, tantum hinc capiat quantum potest.* Provocatus spe latentis thesauri, Darius Rex lapidem amolitus est, sed repertum præter ossa nihil. Hanc solam in aversi saxi parte epigraphen legit: *nisi homo nequam ego inexplibilis esses, mortuorum ossa non violares.* Placuerint alijs ossa; Darius nihil se invenisse

A 3

do

a Ps. 75. 6. b in Theat. orbis c Plut. in apoph.

doluit. quantumcunque opum cumulaveris ad sepulchrum nihil transferes: non magis quam ille Asiæ terror Ægyptiorum Sultan^o, Saladinus: qui moriturus per castra interulam mortualem cum hac præconis voce circumferri iussit. *Hoc restat ex victore orientis prætereaque ex tanto regno opibusq; nihil.* (a) *Dives cum dormierit nihil secum auferet, aperiet oculos suos & nihil inveniet.* (b) Multi sunt qui tunc primum aperient oculos cum in morte incipient claudere. multorum vox illa futura est (heu sera nimium vox!) *Ergo erravimus, quid enim nobis profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? transferunt illa omnia tanquam umbra.* (c) *Umbrae fuerunt, umbrae, clamabitis: ubi iustitia lumen illuxerit vobis.* Suo igitur nunc pede hanc umbram metimini, componite cum præsentibus atq; etiam futuris; illa quæ aut possidetis, aut desideratis, & suum ex cõparatione innotescet pretiũ. Ita Alcibiadis contractam ex opibus arrogantiam correxit Socrates, (d) *suspensa erat geographica ex muro tabula orbem terrarum complexa, in illa Atticam sibi ostendi voluit, quã repertã patrios iussit fundus inquirere: cum nihil reperisset.*

Er-

a Bergamensis lib. 12. b Job. 27. 19. c Sap. 5. d Ælian. lib. 3. de var. hist.

Ergone, inquit, Socrates illis te effers possessionibus, quarum nulla hic quidem memoria? Quantula orbis portio, quam tu, mi lector, aut speras, aut possides? an vel ūbra illi⁹ in tabulis? Et verò fac esse, fac te orbem totū imperio complexum. (a) *Quid prodest hominē si orbem univēsum lucretur, anima vero sua detrimentum patiatur?* Fac etiam sine salutis discrimine te possidere omnia. Nihil erunt si cum eis comparentur *quæ nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, Deus vero preparavit diligentibus se* (b) Sic igitur si sapias, ac tuæ salutis consulis, cum Apostolo conclude *Omnia arbitrabor ut stercora, ut Christum lucrifaciam.* (c) Regula hæc est quæ non fallit. OPES superbæ TIBI NIHIL SUNT; cum eis non magis utaris, quam quas non habes: NECESSARIÆ TANTISUNT, QUANTUM EST CORPUS ALERE, nulli enim præterquā corpori sustentando servant. Miraris quod ego qui ad opes facili arte parādas te ducere constitui, à divitiarum contemptu ordiar, ut dissuadere jam ante videar, quam viam ad opes ostendere. Sed fucum non faciā quo promisi ducā, modo ne graveris intenta mente, quæ trado, admittere. Ars hæc ad sūmas divitias perveniendi suos habet circuit⁹ per quos
tan-

a Matt. 16. 26. b 1. Cor. 29. c Philip. 3. 8.

tanquam munitissima quædam arx, est occupanda. Erit cum me planius tecum agentem intelliges, atque, ut spero veritate etiam perspectâ amabis. Primus ille ad divitias comparandas gradus est illas posse contemnere. Parthorum hic more pugnandum est, cedendo vinces, & cum fugere opes videberis, fugiendo occupabis.

QUÆSTIO II.

Qua divitiarum mensura potissimum appetenda sit?

PAuci quibus persuasum sit malum divitiarum esse: cum à Deo profectæ sint, & multis sint malis avertendis idoneæ. Nam *benedictio Domini divites facit, nec jociabitur eis afflictio.* (a) *Et redemptio animi viri divitiarum sua qui autem pauper est afflictionem non sustinet.* (b) Nonne divitiæ amicos conciliant? *Etiâ proximo suo pauper odiosus erit, amici vero divitum multi.* (c) Nonne præmium virtutis habentur? *corona sapientum divitiarum eorum.* (d) Verum absit virtutis laus, solæ commendabunt opes.

Quam quisque dives quaritur, non quam bonus.

Doctri-

(a) Prov. 10. 22. (b) Prov. 13. 8. (c) Prov. 14. 20. (d) Prov. 14. 24.